

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری صاد
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی
دبیر تحریریه: امیر افشار فتوحی

www.rooznamehsaba.com
rooznamehsaba

تهران - خیابان آیت الله مدنی - کوچه خجسته منش - پلاک ۵
تلفن: ۰۶۰-۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: نشر گستر امروز

گفت‌وگو با امین زندگانی، بازیگر سینما، تئاتر و تلویزیون: باید شهامت را به سریال سازان بازگردانیم

فروش بالایی ندارد. در حالی که تجربه مختار نامه چیز دیگری می‌گوید.

یعنی در فضای تولید، این آثار را پرریسک می‌دانند؟

بله، بسیاری از فیلمسازان ترسیده‌اند. حمایت دولتی هم یا خیلی محدود است یا با نگاه‌های جناحی و گزینشی همراه است. کارگردان‌هایی مثل داود میرباقری واقعا کم پیدا می‌شوند. متأسفانه برخی هم وقتی ببینند اثری آیینی ممکن است دیده شود، سعی می‌کنند به‌نوعی به کاروان برسند و برای خودشان جایگاهی دست‌وپا کنند، نه به نیت خالص خدمت.

از نظر شما اگر صداوسیما به جای برخی آثار آپارتمانی، روی پروژه‌های بزرگ مثل مختار نامه تمرکز کند، باز خورد خوبی می‌گیرد؟ بدون شک. اتفاقاً این نوع آثار، بیشترین تماشاگر را دارند. اما خوب، ساخت‌شان هزینه دارد. تکنسین و متخصص می‌خواهد، طراحی صحنه و لباس درجه یک می‌خواهد. متأسفانه چند سال اخیر بیشتر شاهد سریال‌های آپارتمانی هستیم چون کم‌هزینه‌اند. اگر بودجه‌ها هدمندتر شوند، می‌توان سریال‌های تاریخی ماندگار ساخت. ما باید شهامت را به سریال سازان بازگردانیم.

اگر به گذشته برگردید، باز هم نقش حضرت مسلم (ع) را می‌پذیرید؟ قطعاً. حتی می‌گویم این نقش من را انتخاب کرد، نه من آن را. این نقش‌ها به دلیل جایگاه ویژه‌ای که دارند، در ذهن مردم ماندگار می‌شوند. تنها دغدغه‌ام این بود که تصویر ذهنی مردم را خراب نکنم.

نقشی هست که همیشه دوست داشتید بازی کنید؟

بله، حضرت ابوالفضل (ع). ویژگی‌های ایشان همیشه برایم جذاب بوده. اگر امکان نمایش چهره وجود داشت، بازی در آن نقش یکی از آرزوهای قلبی‌ام بود.

و اگر در واقعه عاشورا بودید، خود را در کنار کدام شخصیت می‌دیدید؟ بدون شک جناب حر بن یزید ریاحی. شخصیتی که مسیرش را عوض کرد و یکی از بزرگ‌ترین تصمیم‌های تاریخ را گرفت. / تسنیم

امین زندگانی، بازیگر نام‌آشنای تلویزیون و سینمای ایران، علاوه بر سابقه پررنگش در ایفای نقش‌های تاریخی، در قامت کارگردان فیلم «کتاب سرخ» نیز ظاهر شده است؛ فیلمی که روایتی درونی از واقعه عاشورا ارائه می‌دهد. او از جمله هنرمندانی است که نه تنها دغدغه نقش، بلکه دغدغه معنا دارد. در دورانی که بسیاری از فیلمسازان از ورود به عرصه آثار دینی و آیینی به دلیل پیچیدگی‌های تولید، کمبود حمایت و ترس از واکنش‌ها پرهیز می‌کنند، زندگانی مسیری برعکس را برگزیده؛ مسیر دشوار، اما شریف. در گفت‌وگویی صمیمی، امین زندگانی پرده از خاطرات تأثیرگذار در سریال ماندگار «مختار نامه» برداشت؛ زمانی که داود میرباقری، خالق این اثر، به جای نقش اولیه‌ای که برای زندگانی در نظر داشت، به‌طور غیرمنتظره نقش حضرت مسلم بن عقیل (ع) را به او سپرد. به گفته زندگانی، ترس از بزرگی نقش و مسئولیت سنگینش، نخستین واکنشش بود، اما در نهایت این نقش نه فقط یک تجربه، بلکه نقطه عطفی در زندگی هنری‌اش شد. جمله معروف میرباقری «ظهر عاشورا را ببین!» آن چنان بر روان او اثر گذاشت که بیست دقیقه تنها نشست تا بتواند عمق موقعیت را درک و بازی را از دل اجرا کند. حالا که خود پشت دوربین رفته، تلاش کرده در فیلم «کتاب سرخ» از سطح روایت عبور کند و به تأملی درونی بر عاشورا دست یابد. او می‌گوید: این فیلم فقط برای انتقال یک پیام آیینی ساخته نشده، بلکه پاسخی است به ندای پرسکوت اما زنده عاشورا و اینکه این واقعه هنوز با ما سخن می‌گوید. زندگانی از مشکلات تولید آثار عاشورایی گلایه دارد و معتقد است فضای رسانه‌ای، آن چنان که باید، از این قبیل آثار حمایت نمی‌کند و همین باعث کم‌رنگ شدن جریان آیینی در سینما و تلویزیون شده است. با این همه، او همچنان باور دارد که اگر صداوسیما به جای تولید انبوه آثار کم‌خرج و کم‌اثر آپارتمانی، تمرکز خود را روی پروژه‌های فاخر و تاریخی بگذارد، هم مخاطب بیشتری جذب خواهد کرد و هم فرهنگ ماندگار تری خواهد ساخت. در ادامه گفت‌وگو با این هنرمند را می‌خوانید.

شنیده‌ایم قرار نبود ابتدا نقش حضرت مسلم (ع) را در مختار نامه بازی کنید؟

بله، کاملاً درست است. ابتدا قرار بود نقش یکی از فرماندهان سپاه مختار را ایفا کنم. اما در دقیقه نود، آقای داود میرباقری به من گفتند که قرار است نقش حضرت مسلم (ع) را بازی کنم. باور کنید از این پیشنهاد واقعا ترسیدم. نگران بودم از عهده‌اش برنایم. ولی در نهایت افتخار بزرگی نصیب شد و خودم را مدیون این نقش می‌دانم.

درباره سختی‌های ایفای آن نقش بگویید. صحنه‌ای بود که هنوز در ذهن تان مانده باشد؟

یکی از سخت‌ترین صحنه‌ها برایم، همان لحظه‌ای بود که حضرت مسلم (ع) می‌خواست آب بنوشد و خون دهانش اجازه نمی‌داد. صحنه‌ای بسیار حزن‌انگیز بود. یا آن لحظه‌ای که در کوچه متوجه می‌شود تنها شده، واقعا حس غربت را در اوج خودش منتقل می‌کرد. این لحظه‌ها واقعا روی روح من تأثیر گذاشتند.

آقای میرباقری هم جمله‌ای معروف به شما گفتند که تأثیر زیادی داشت. درست است؟

بله، کاملاً پادم هست. قرار بود یک صحنه خاص را بازی کنم و تمرکز

به هم خورده بود. آقای میرباقری رو به من کرد و گفت: «ظهر عاشورا را ببین!» این جمله آن قدر سنگین و پر معنا بود که مجبور شدم ۲۰ دقیقه تنها باشم تا به خودم مسلط شوم. از آن لحظه به بعد، با تمام وجودم وارد نقش شدم.

چطور شد که به سراغ کارگردانی رفتید؟ فیلم «کتاب سرخ» را چه‌طور تعریف می‌کنید؟

کتاب سرخ اولین تجربه من در کارگردانی‌ام بود. تهیه‌کنندگی آن را آقای محمد مصری پور بر عهده داشت و به سفارش شبکه جهانی سحر ساخته شد. فیلمی تاریخی است با محوریت عاشورا و بر پایه‌ی کشف و شهود، نه فقط روایت صرف. تلاش کردیم نگاهی درونی و تأمل‌برانگیز به واقعه عاشورا داشته باشیم. خوشبختانه در هنگام پخش هم بازتاب‌های خوبی بر جای گذاشت.

چرا به نظر تان آثار آیینی و عاشورایی در سینما و تلویزیون ایران کم شده‌اند و به ندرت کارگردانان ما به سراغ چنین سوژه‌هایی می‌روند؟ چون تشویقی در کار نیست! متأسفانه وقتی سراغ ساخت چنین آثاری می‌روید، نهی می‌شوید. می‌گویند کار اجتماعی یا روز بساز تا حمایت شوی. برخی اسپانسرها هم تصور می‌کنند این کارها دغدغه شخصی است و

